

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

22 päivänä huhtikuuta 2015*

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen — Ennakkovaroitusjärjestelmä, jonka avulla voidaan yksilöidä sopimuspuoliksi valittuihin liittyvän riskin taso — Erästä institutionaalista nykyaikaistamista Syyriassa koskevaa hanketta koskevan julkisen hankinnan toteuttamiseen liittyvä OLAFin tutkimus — Päätökset W1a- ja W1b-varoitusten aktivoimisesta — Oikeudellinen perusta — Perusoikeudet — Perusteluvollisuus

Asiassa T-320/09,

Planet AE Anonymi Etaireia Parochis Symvouleftikon Ypiresion, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajanaan asianajaja V. Christianos,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään D. Triantafyllou ja F. Dintilhac,

vastaajana,

jossa on kyse vaatimuksesta kumota Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) päätökset, joilla pyydettiin kantajan kirjaamista ennakkovaroitusjärjestelmään, sekä komission päätökset ensin W1a-varoituksen ja sitten W1b-varoituksen aktivoimisesta,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomari M. Kancheva, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. Wetter (esittelevä tuomari) ja E. Bieliūnas,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.9.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

tuomion

Asian tausta

- 1 Kantaja Planet AE Anonymi Etaireia Parochis Symvouleftikon Ypiresion on yrityshallinnon neuvontapalveluja tarjoava kreikkalainen yhtiö. Se on vuodesta 2006 lähtien osallistunut kolmen yhteenliittymän jäsenenä kolmeen Euroopan komission rahoittamaan hankkeeseen Syyriassa. Se on 16.10.2007 lähtien ollut sellaisen Euroopan petostorjuntaviraston (OLAF) tutkinnan kohteena, joka koskee mainittuihin kolmeen hankkeeseen liittyviä lainvastaisuusepäilyjä.
- 2 Tutkimuksen ja teknologian kehittämisen seitsemänten puiteohjelmaan liittyvän tarjouspyyntömenettelyn jälkeen komissio kutsui kantajan 18.4.2008 päivätyllä kirjeellä aloittamaan neuvottelut sellaisen avustussopimuksen lopullisten ehtojen vahvistamiseksi, joka koskee kantajan tarjousta ryhtyä hankkeeseen ”Advancing knowledge – intensive entrepreneurship and innovation for growth and social well-being in Europe” liittyvän yhteenliittymän koordinaattoriksi. Komission kirjeen mukaan mahdollisen Euroopan yhteisön avustuksen määrä ei voisi ylittää 3 300 000:ta euroa ja neuvottelut olisi saatettava päätökseen 30.6.2008 mennessä.
- 3 OLAF pyysi edellä 1 kohdassa mainitun tutkinnan aikana kantajan kirjaamista komission tulojen ja menojen hyväksyjien ja toimeenpanovirastojen käyttöön tarkoitettua ennakkovaroitusjärjestelmästä 16.12.2008 tehdyllä komission päätöksellä 2008/969/EY, Euratom (EUVL L 344, s. 125) käyttöön otettuun ennakkovaroitusjärjestelmään. Se pyysi W1a-varoituksen aktivointia 26.2.2009 ja W1b-varoituksen aktivointia 19.5.2009, ja kirjaukset tehtiin 10.3. ja 25.5.2009 (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet).
- 4 Komissio lähetti 27.2.2009 kantajalle neuvotellun avustussopimuksen (jäljempänä sopimus), jotta kantaja ja muut sen yhteenliittymän jäsenet, johon kantaja kuului, allekirjoittaisivat sen. Kantaja palautti allekirjoitetun sopimuksen komissiolle 11.3.2009, jotta komissio vuorostaan allekirjoittaisi sen.
- 5 Komissio ilmoitti 4.6.2009 kantajalle sähköpostitse, että sopimuksen allekirjoittamista oli lykätty sellaisen lisäehdon täyttymiseen asti, joka edellyttää kantajan avaavan sulkutilin, jonka kautta sillä olisi oikeus hallita ainoastaan sopimuksen mukaan sille kuuluvaa osaa ennakkomaksusta, kun taas pankki maksaisi loppuosan ennakkomaksusta suoraan muille yhteenliittymän jäsenille. Sähköpostissa todettiin, että uuden ehdon vaatiminen johtui siitä odottamattomasta seikasta, että kantaja oli kirjattu ennakkovaroitusjärjestelmään ensin W1a-varoituksen ja sitten W1b-varoituksen aktivoinnilla.
- 6 Kun kantajan pankki oli sitoutunut kantajaan nähden siirtämään jokaiselle yhtymän jäsenelle sille kuuluvan summan heti komission maksaman ennakkomaksun saamisen jälkeen, komissio allekirjoitti sopimuksen 3.7.2009.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

- 7 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.8.2009 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 8 Komissio esitti työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisen oikeudenkäyntiväitteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.11.2009 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla.
- 9 Unionin yleinen tuomioistuin (kuudes jaosto) hylkäsi oikeudenkäyntiväitteen 13.4.2011 asiassa Planet v. komissio (T-320/09, Kok., EU:T:2011:172) antamallaan määräyksellä.

- 10 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 19.4.2011 prosessinjohtotoimena komissiota lausumaan muun muassa asetuksen 2008/969 mukaisten toimien antamista koskevan toimivaltansa oikeusperustasta. Komissio noudatti tätä kehotusta asetetussa määräajassa. Kantajan huomautukset saapuivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 28.6.2011.
- 11 Vastine jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27.5.2011.
- 12 Nyt käsiteltävän asian käsittely keskeytettiin unionin yleisen tuomioistuimen kuudennen jaoston puheenjohtajan 12.7.2011 komission pyynnöstä antamalla määräyksellä, kunnes unionin tuomioistuin ratkaisisi asianumerolla C-314/11 P kirjatun komission valituksen edellä 9 kohdassa mainitusta määräyksestä Planet v. komissio (EU:T:2011:172).
- 13 Valitus edellä 9 kohdassa mainitusta, asiassa Planet v. komissio annetusta määräyksestä (EU:T:2011:172) hylättiin asiassa komissio v. Planet 19.12.2012 annetulla tuomiolla (C-314/11 P, Kok., EU:C:2012:823). Tämän jälkeen menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa käynnistettiin uudelleen.
- 14 Komissio esitti 19.2.2013 vaatimuksen lausunnon antamisen raukeamisesta sen seurauksena, että komission toimivaltaiset yksiköt olivat OLAFin pyynnöstä poistaneet kantajaa koskevan varoituksen, jolloin kanne oli jäänyt ilman kohdetta.
- 15 Kantajan vastaus jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.2.2013.
- 16 Lausunnon antamisen raukeamista koskeva vaatimus liitettiin unionin yleisen tuomioistuimen (kuudes jaosto) 18.7.2013 antamalla määräyksellä pääasian yhteydessä ratkaistavaksi.
- 17 Komissio ilmoitti 22.7.2013 päivätyllä kirjeellä luopuvansa mahdollisuudesta jättää vastaajan vastaus ja toimitti sen sijaan erään jäsenensä tiedonannon eräistä ennakkovaroitusjärjestelmää koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Komission mukaan kyseinen asiakirja koskee väliaikaisia toimenpiteitä edellä 13 kohdassa mainitun tuomion komissio v. Planet (EU:C:2012:823) noudattamiseksi ennen päätöksen 2008/969 ”lopullista muuttamista”.
- 18 Unionin yleisen tuomioistuimen tuomareiden osittaisen vaihtumisen jälkeen esittelevä tuomari sijoitettiin kahdeksanteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi asia sen vuoksi siirrettiin.
- 19 Koska jaoston puheenjohtaja oli estynyt osallistumasta asian käsittelyyn, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimesi työjärjestyksen 6 artiklassa määrätyn järjestyksen mukaisesti järjestyksessä ensimmäisen tuomarin toimimaan puheenjohtajan sijaisena ja työjärjestyksen 32 artiklan 3 kohdan mukaisesti järjestyksessä toisen tuomarin täydentämään jaostoa.
- 20 Kantaja pyysi 29.1.2014 työjärjestyksen 64 artiklan 4 kohdan mukaisen prosessinjohtotoimen määräämistä, jotta komissiolle asetettaisiin määräaika uuden ennakkovaroitusjärjestelmää koskevan päätöksen toimittamiseksi julkaistavaksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- 21 Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.
- 22 Kantajan ja komission lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 26.9.2014 pidetyssä istunnossa.
- 23 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
  - kumoaa riidanalaiset toimet
  - hylkää vaatimuksen lausunnon antamisen raukeamisesta

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

24 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— toteaa, että lausunnon antaminen kanteesta raukeaa

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

Vaatimus lausunnon antamisen raukeamisesta

25 Komission mukaan sen toimivaltaiset yksiköt poistivat edellä 13 kohdassa mainitun tuomion komissio v. Planet (EU:C:2012:823) seurauksena OLAFin pyynnöstä kantajaa koskevat varoitukset. Koska ennakkovaroitusjärjestelmän käyttäjiä ei enää varoiteta kantajasta ja koska riidanalaisia varoituksia ei näin ollen enää ole, kanne on komission mukaan jäänyt vaille kohdetta.

26 Kantaja kiistää väitteen siitä, että kanne olisi jäänyt vaille kohdetta. Se esittää tästä ensinnäkin, että kysymys komission päätöksessä 2008/969 tarkoitettujen toimien antamista koskevan toimivallan oikeusperustasta on edelleen riitainen ja avoin, koska sitä ei ratkaistu edellä 13 kohdassa mainitussa tuomiossa komissio v. Planet (EU:C:2012:823). Toiseksi kantaja esittää, että vaikka komissio poisti kirjauksen ennakkovaroitusjärjestelmästä (poistaminen ex nunc), sillä on edelleen oikeussuojan tarve ja tarve saada todetuksi, että kirjaaminen oli jo alun perin (ex tunc) eli varoituksen kirjaamisajankohdasta lähtien mitätön oikeusperustan puuttumisen ja komissiolta näin ollen puuttuvan toimivallan vuoksi. Kantajan mukaan ei nimittäin voida sulkea pois sitä, että komissio voisi ”palata asiaan” lausunnon antamisen raukeamisen toteamisen jälkeen ja toistaisi kirjaamisen samoilla perusteilla.

27 On syytä palauttaa mieleen, että kantajan oikeussuojan tarpeen on kanteen kohteen kannalta oltava olemassa silloin, kun kanne nostetaan, uhalla, että kanne jätetään muuten tutkimatta. Tällaisen oikeudenkäynnin kohteen on oikeussuojan tarpeen tavoin oltava olemassa tuomioistuimen ratkaisun julistamiseen saakka uhalla, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa, ja sen olemassaolo edellyttää, että kanteen tulos voi tuottaa kantajalle jotakin etua. Jos kuitenkin kantajan oikeussuojan tarve katoaa menettelyn aikana, unionin yleisen tuomioistuimen pääasiantarkaisu ei voi tuottaa kantajalle etua (tuomio 7.6.2007, Wunenburger v. komissio, C-362/05 P, Kok., EU:C:2007:322, 42 ja 43 kohta ja tuomio 10.4.2013, GRP Security v. tilintarkastustuomioistuin, T-87/11, EU:T:2013:161, 45 kohta).

28 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kantajalla voi kuitenkin säilyä intressi vaatia Euroopan unionin toimielimen toimen kumoamista, jotta voitaisiin välttää se, että kyseistä tointa rasittavaksi väitetty lainvastaisuus toistuu tulevaisuudessa (ks. edellä 27 kohdassa mainittu asia Wunenburger v. komissio, EU:C:2007:322, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantaja voi säilyttää intressin vaatia sitä suoraan koskevan toimen kumoamista saadakseen unionin tuomioistuimet toteamaan, että sitä kohtaan on menetelty lainvastaisesti, jotta tällainen toteamus voisi toimia mahdollisen vahingonkorvauskanteen, jolla pyritään korjaamaan riittävällä tavalla riidanalaisella toimella aiheutettu vahinko, perustana (ks. edellä 27 kohdassa mainittu tuomio GRP Security v. tilintarkastustuomioistuin, EU:T:2013:161, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Kyseisen oikeuskäytännön perusteella on tutkittava, voiko oikeudenkäynti unionin yleisessä tuomioistuimessa tuottaa kantajalle konkreettista etua.

- 30 On mainittava, että unionin toimielimen toimen kumoaminen lainsäädännöllä ei merkitse toimen lainvastaisuuden tunnustamista ja tällainen kumoaminen vaikuttaa ex nunc toisin kuin kumoamistuomio, jolla kumottu toimi poistetaan oikeusjärjestyksestä taannehtivasti eikä sen katsota koskaan olleen olemassa (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2013, Ayadi v. komissio, C-183/12 P, EU:C:2013:369, 66 kohta). Jos komissiolta puuttuu toimivalta tai jos kanne on muista syistä hyväksyttävä, kantajan kirjaamista nyt käsiteltävässä asiassa on pidettävä alun perinkin mitättömänä.
- 31 Nyt käsiteltävässä asiassa on vältettävä se, että toimielinten toimet, joilla on määräaikainen vaikutus ja joiden voimassaolo päättyy kumoamiskanteen nostamisen jälkeen mutta ennen kuin unionin yleinen tuomioistuin voi antaa relevantin ratkaisun, jäisivät tuomioistuINVALVONNAN ulkopuolelle, sillä tällainen tilanne olisi ristiriidassa SEUT 263 artiklan tarkoituksen kanssa (tuomio 18.3.2009, Shanghai Excell M&E Enterprise ja Shanghai Adeptech Precision v. neuvosto, T-299/05, Kok., EU:T:2009:72, 56 ja 57 kohta).
- 32 Lisäksi on todettava, että vaikka kantajan kirjaaminen ennakkovaroitusjärjestelmään poistettiin (poistaminen ex nunc), edellä mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa, että oikeussuojan tarve on olemassa muun muassa siitä syystä, että koska kantajan kirjaaminen on voinut vahingoittaa sen imagoa, ainoastaan toimen kumoaminen voi korjata tilanteen ja olla mahdollisen vahingonkorvausvaatimuksen perustana. Näistä syistä lausunnon antamisen raukeamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Komission toimivalta antaa kyseessä olevat toimet

- 33 Kantaja esittää kanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee olennaisilta osin päätöksen 2008/969 olennaisten menettelymääräysten rikkomista, ja toinen unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja perusoikeuksien, muun muassa hyvän hallinnon periaatteen, kuulluksi tulemistä koskevan oikeuden, puolustautumisoikeuksien ja perusteluvollisuuden, loukkaamista.
- 34 Unionin yleinen tuomioistuin totesi edellä 9 kohdassa mainitussa määräyksessä Planet v. komissio (EU:T:2011:172), ettei päätöksessä 2008/969, johon riidanalaiset toimet perustuvat, viitata yhteenkään primaarioikeuden tai johdetun oikeuden määräykseen tai säännökseen, jossa annettaisiin yksiselitteisesti komissiolle toimivalta sellaisen tietokannan luomiseen, toteuttamiseen ja hallinnoimiseen, joka koskee sellaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, joiden epäillään merkitsevän riskiä unionin taloudellisille eduille.
- 35 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on lisäksi niin, että riidanalaisen toimen suorittaneen toimielimen toimivallan puuttuminen on ehdoton kumoamisperuste, joka unionin tuomioistuinten on otettava viran puolesta huomioon, vaikka yksikään asianosaisista ei olisi vaatinut siltä tätä (ks. vastaavasti tuomio 17.12.1959, Société des fonderies de Pont-à-Mousson v. korkea viranomainen, 14/59, Kok., EU:C:1959:31, s. 473; tuomio 10.5.1960, Saksa v. korkea viranomainen, 19/58, Kok., EU:C:1960:19, s. 488 ja tuomio 13.7.2000, Salzgitter v. komissio, C-210/98 P, Kok., EU:C:2000:397, 56 kohta). Sellaisen toimen, jonka nojalla riidanalainen toimi on tehty, suorittaneen toimielimen toimivallan puuttumisesta on mainittava, että vaikka unionin tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta ottaa esille tätä kysymystä viran puolesta, se saattaa joutua ottamaan sen esille. Tämä voi johtua asiakirja-aineistoon sisällytetystä aineistosta tai siitä, että kyse on ilmeisestä virheestä eli virheestä, jonka unionin tuomioistuimet voivat helposti havaita ja tunnistaa tällaiseksi (ks. vastaavasti julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus asiassa Common Market Fertilizers v. komissio, C-443/05 P, Kok., EU:C:2007:127, 104 kohta).
- 36 Kun nyt käsiteltävässä asiassa otetaan huomioon asian käsittelyn kulku ja asiakirja-aineistoon sisällytetty aineisto sekä edellä 34 kohdassa esitetty määräyksen Planet v. komissio (EU:T:2011:172) 40 kohdassa tehty toteamus, nousee esille kysymys sellaisen oikeusperustan, jossa komissiolle annetaan toimivalta päätöksen 2008/969 mukaisten toimien antamiseen, olemassaolosta.

- 37 Niinpä ennen kahden kanneperusteen tutkimista on syytä tutkia, oliko komissiolla toimivaltaa antaa päätös 2008/969 ja siten myös riidanalaiset toimet.
- 38 Komissio esittää tästä Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, sellaisena kuin se on muutettuna (EYVL L 248, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus), 27 artiklaan vedoten, että mainittu päätös tehtiin moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti ja sitä varten. Komission mukaan se antaa ainoana toimielimenä ja tulojen ja menojen ensisijaisena hyväksyjänä varainhoitoasetuksen 51 artiklan ja 59 artiklan 2 kohdan nojalla valtuuksia, joita säännellään sovellettavissa sisäisissä säännöissä säädetyillä edellytyksillä, yksiköilleen ja jakaa niitä edelleen yksiköidensä sisällä, jotta nämä valtuutetut tai edelleenvaltuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät toteuttavat talousarviota. Se esittää myös, että kyseinen päätös perustuu sellaisenaan kaikilla toimielimillä ja institutionaalisilla elimillä olevaan ensisijaiseen oikeuteen määrätä itsenäisesti omien yksiköidensä sisäisestä organisoinnista.
- 39 Kantaja kiistää komission väitteet Sen mukaan komissiolle ei ole annettu primaarioikeudessa tai johdetussa oikeudessa toimivaltaa sellaisen tietokannan luomiseen, toteuttamiseen ja hallinnoimiseen, johon tietyt yksiköt sisällytetään pelkästään sillä perusteella, että niiden epäillään merkitsevän riskiä unionin taloudellisille eduille. Varainhoitoasetuksen 27 artiklassa tarkoitettu moitteettoman varainhoidon periaate on sen mukaan tavoite, eikä sitä voida pitää oikeusperustana ennakkovaroitusjärjestelmään tehtäville kirjauksille.
- 40 On todettava, että komissio vastaa talousarviosta EY 274 artiklan nojalla. Kyseisen artiklan mukaan komissio toteuttaa talousarviota omalla vastuullaan ja annettujen määrärahojen rajoissa EY 279 artiklan nojalla annettujen asetusten säännöksiä noudattaen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti.
- 41 Varainhoitoasetuksessa säädetään unionin talousarvion periaatteista ja perussäännöistä, muun muassa moitteettoman varainhoidon periaatteesta. Siinä vahvistetaan myös säännöt hankintasopimusten tekemisestä, mukaan lukien ehdokkaan tai tarjoajan menettelyn ulkopuolelle jättämisen perusteista, sekä mainittuja henkilöitä koskevat tiedot sisältävän keskustietokannan perustamisesta.
- 42 Varainhoitoasetuksen 93 artiklan 1 kohdassa säädetään muun muassa hankintamenettelyn ulkopuolelle jättämisestä konkurssin tai selvitystilan, lainvoimaisella tuomiolla vahvistetun ammatin harjoittamiseen liittyvän rikkomuksen, petoksen, lahjonnan tai verojen tai lakisäätteisten sosiaalimaksujen suorittamatta jättämisen vuoksi. Mainitun asetuksen 94 artiklassa säädetään hankintamenettelyn ulkopuolelle jättämisestä jääviyden, hankintamenettelyn yhteydessä annettujen väärin tietojen ja varainhoitoasetuksen 93 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen poissulkemiseen johtavien tilanteiden vuoksi. Varainhoitoasetuksen 96 artikla koskee hallinnollisia ja taloudellisia seuraamuksia, joita hankintaviranomainen voi määrätä ehdokkaille ja tarjoajille kyseisen asetuksen 94 artiklassa tarkoitettussa väärin tietojen antamisesta koskevassa tilanteessa sekä toimeksisaajille, joiden on todettu rikkoneen vakavasti talousarviosta rahoitettavaan hankintaan liittyviä velvoitteitaan.
- 43 Varainhoitoasetuksen 95 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Komissio perustaa keskustietokannan ja hoitaa sitä henkilötietojen suojelua koskevia yhteisön säännöksiä noudattaen. Keskustietokanta sisältää tiedot ehdokkaista ja tarjoajista, jotka ovat jossakin 93 tai 94 artiklassa tai 96 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tai 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista tilanteista. Tietokanta on toimielinten, toimeenpanovirastojen ja 185 artiklassa tarkoitettujen elinten yhteinen.”
- 44 Poissulkemisiä koskeva keskustietokanta, josta varainhoitoasetuksen 95 artiklassa on kyse, otettiin käyttöön poissulkemisiä koskevasta keskustietokannasta 17.12.2008 annetulla komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 1302/2008 (EUVL L 344, s. 12). Tietokantaa hallinnoi komission tilinpitäjä tai

hänen alaisensa (asetuksen N:o 1302/2008 4 artikla). Kyseisessä asetuksessa säädetään myös tahoista, joilla on pääsy poissulkemisia koskevaan tietokantaan, sekä sen käyttötavoista ja -ehdoista (asetuksen N:o 1302/2008 5 artikla).

- 45 Komission teki 16.12.2008 myös päätöksen ennakkovaroitusjärjestelmästä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi petollisilta menettelyiltä ja muulta laittomalta toiminnalta. Päätöksellä korvattiin ennakkovaroitusjärjestelmästä tehty komission päätös K (2004) 193/3.
- 46 Päätöksen 2008/969 johdanto-osan neljännen perustelukappaleen mukaan ”ennakkovaroitusjärjestelmällä on pyritään varmistamaan, että komission ja sen toimeenpanovirastojen käytössä ovat jakelultaan rajoitetut tiedot sellaisista kolmansista osapuolista, jotka saattavat uhata yhteisöjen taloudellisia etuja ja mainetta tai mitä tahansa yhteisöjen hallinnoimia varoja.”
- 47 Päätöksen 2008/969 johdanto-osan viidennen, kuudennen ja seitsemännen perustelukappaleen mukaan OLAFin, jolla on ennakkovaroitusjärjestelmän käyttöoikeus toteuttaessaan tutkimus- ja tiedonhankintatehtäviään petosten torjumiseksi, tehtävänä on yhdessä toimivaltaisten tulojen ja menojen hyväksyjien ja sisäisen tarkastuksen kanssa pyytää, että varoitus kirjataan järjestelmään, sitä muutetaan tai se poistetaan ennakkovaroitusjärjestelmästä, jota hallinnoivat komission tilinpitäjä tai tilinpitäjän alaiset virkamiehet.
- 48 Päätöksen 2008/969 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan ”[komission] tilinpitäjä [tai tilinpitäjän alaiset virkamiehet] vie[vät] ennakkovaroitukset järjestelmään, muutta[vat] niitä tai poista[vat] ne toimivaltaisen valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän, OLAFin ja [sisäisen tarkastuksen] pyynnöstä”.
- 49 Kyseisen päätöksen 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ”kaikki varoitusten kirjaamista, muuttamista tai poistamista koskevat pyynnöt on osoitettava tilinpitäjälle”.
- 50 Mainitun päätöksen 6 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään, että ”kun on kyse hankintasopimusten tekemisestä tai avustusten myöntämisestä, toimivaltainen valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä tai tämän alainen tarkistaa viimeistään ennen päätöksen tekemistä, onko ennakkovaroitusjärjestelmässä varoitus”.
- 51 Päätöksen 2008/969 9 artiklasta ilmenee, että ennakkovaroitusjärjestelmä perustuu varoituksiin, jotka mahdollistavat johonkin tahoan liittyvän riskin tason yksilöimisen sellaisten luokkien avulla, joissa heikointa riskin tasoa vastaa W1 ja korkeinta riskin tasoa W5.
- 52 Päätöksen 2008/969 10–14 artiklassa määritellään varoitukset. W1a-varoitus tarkoittaa, että OLAFin tutkimusten perusteella on varhaisessa vaiheessa riittävä syy uskoa, että ennakkovaroitusjärjestelmään todennäköisesti kirjataan havainnot vakavasta hallinnollisesta virheestä tai petoksesta. W1b-varoitus tarkoittaa, että OLAFin ja sisäisen tarkastuksen käynnissä olevien tutkimusten perusteella on riittävä syy uskoa, että ennakkovaroitusjärjestelmään todennäköisesti kirjataan lopulliset havainnot vakavasta hallinnollisesta virheestä tai petoksesta. W2-varoitus tarkoittaa, että on todettu vakava hallinnollinen virhe tai petos. W3-varoitus tarkoittaa, että tilinpitäjälle on ilmoitettu takavarikkomääräyksestä tietyissä olosuhteissa tai että käynnissä on petokseen tai vakavaan hallinnolliseen virheeseen liittyvä oikeudenkäynti. W4-varoitus tarkoittaa, että komissio on antanut perintämääräyksen, joka ylittää tietyn summan ja jonka maksaminen on viivästynyt huomattavasti. W5-varoitukset puolestaan kirjataan henkilöille, jotka on poissuljettu joko asetuksen N:o 1302/2008 10 artiklan 1–3 kohdassa tarkoitettun poissulkemisvaroituksen (W5a-varoitus) tai sen vuoksi, että mainittuihin henkilöihin kohdistuu yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan (YUTP) liittyviä taloudellisia rajoituksia (W5b-varoitus) (päätöksen 2008/969 14 artiklan 1 ja 2 kohta).
- 53 Päätöksen 2008/969 10–14 artiklassa säädetään myös varoituksen aktiivisena säilymisen kestosta, joka vaihtelee varoituksikohtaisesti.

- 54 Ennakkovaroitusjärjestelmään kirjaamisen seuraukset vaihtelevat varoitusten tason mukaan. Kyseiset päätöksen 2008/969 16–22 artiklassa ilmaistut vaikutukset porrastuvat W1-varoituksesta, joka kirjataan ainoastaan tiedoksi, eikä siitä voi seurata muuta kuin tehostettuja seurantatoimenpiteitä, W5-varoitukseen, josta puolestaan seuraa sopimusten tekomenettelyjen ja avustusten myöntämismenettelyjen kannalta sopimuksen tekomenettelyn tai avustuksen myöntämismenettelyn ulkopuolelle sulkeminen tai käynnissä olevien sopimusten tekomenettelyjen ja avustusmenettelyjen kannalta esimerkiksi maksujen keskeyttäminen taikka sopimuksen tai avustuksen täytäntöönpanon keskeyttäminen sekä YUTP:n yhteydessä varojen ja taloudellisten resurssien välitön tai välillinen jäädyttäminen. W2-, W3b- ja W4-varoituksista on todettava, että niistä voi seurantatoimenpiteiden tehostamisen lisäksi seurata se, että toimivaltainen valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä valitsee hankintasopimuksen sopimuspuoleksi toisen tarjoajan tai päättää hankintamenettelyn hankintasopimuksen sopimuspuolta valitsematta. Käynnissä olevan hankintamenettelyn tapauksessa toimivaltainen valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä voi keskeyttää maksuajan, keskeyttää sopimuksen täytäntöönpanon tai päättää sopimuksen, jos siihen sisältyy tämän salliva lauseke.
- 55 Päätöksen 2008/969 14 artiklan 3 kohdan mukaan kolmansille on ilmoitettava ennakkovaroitusjärjestelmään kirjaamisesta, jolloin näillä on mahdollisuus ilmaista näkemyksensä kirjallisesti. Tällainen velvollisuus koskee ainoastaan W5a-varoitusta eli tilanteita, joissa toimivaltainen valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä aikoo sulkea kolmannen osapuolen menettelyjen ulkopuolelle varainhoitoasetuksen 93 artiklan 1 kohdan a–e alakohdan nojalla.
- 56 Päätöksen 2008/969 27 artiklan mukaan tällainen päätös julkaistaan tiedoksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja liitetään unionin yleisen talousarvion täytäntöönpanoa koskeviin sisäisiin sääntöihin.
- 57 Nyt käsiteltävässä asiassa on aluksi muistutettava, että EY 5 artiklan nojalla toimivallan jakoa koskevan periaatteen mukaisesti kukin toimielin toimii sille perustamissopimuksella annettujen toimivaltuuksien rajoissa. Oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen nimittäin edellyttää, että kaikkien toimien, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia, sitovuus johtuu jostain unionin oikeussäännöstä, joka on nimenomaisesti ilmaistava toimen oikeusperustana (tuomio 16.6.1993, Ranska v. komissio, C-325/91, Kok., EU:C:1993:245, 26 kohta ja tuomio 17.9.2007, Ranska v. komissio, T-240/04, Kok., EU:T:2007:290, 31 kohta).
- 58 On kuitenkin todettava, ettei EY 274 artiklan määräyksestä tai varainhoitoasetuksen säännöksistä ilmene, että komissiolla olisi nimenomainen toimivalta tehdä päätöksen 2008/969 kaltainen päätös.
- 59 On totta, että EY 274 artiklan mukaan komissio toteuttaa unionin talousarviota EY 279 artiklan nojalla annettujen asetusten säännöksiä noudattaen. Viimeksi mainitussa artiklassa määrätään tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen soveltamisesta. Varainhoitoasetuksessa, jonka oikeusperusta on EY 279 artikla, ei kuitenkaan mainita ennakkovaroitusjärjestelmän kaltaista järjestelmää. Mainitussa asetuksessa säädetään, kuten edellä 43 kohdassa on mainittu, ainoastaan pakollisia poissulkemisia koskevan keskustietokannan käyttöönnotosta.
- 60 Tässä yhteydessä on mainittava, ettei unionin oikeudessa voida myöskään päätellä implisiittisen toimivallan olemassaoloa. Oikeuskäytännöstä näet ilmenee, että sellaisen implisiittisen toimivallan olemassaoloa, jossa on kyse poikkeuksesta EY 5 artiklassa asetettuun annettua toimivaltaa koskevaan periaatteeseen, on arvioitava suppeasti. Oikeuskäytännössä tällainen implisiittinen toimivalta tunnustetaan ainoastaan poikkeuksellisesti, ja jotta näin voitaisiin tehdä, toimivallan on oltava välttämätön perustamissopimuksen määräysten tai kyseessä olevan perusasetuksen säännösten tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi (ks. tuomio 17.11.2009, MTZ Polyfilms v. neuvosto, T-143/06, Kok., EU:T:2009:441, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 61 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, huolimatta siitä, että varoitusjärjestelmästä voi olla hyötyä komission tehtävässä unionin talousarvion vartijana ja toteuttajana, komissio ei ole väittänyt tai osoittanut, että ennakkovaroitusjärjestelmä täyttäisi edellisessä kohdassa mainitun edellytyksen implisiittisen toimivallan olemassaolon toteamiselle.
- 62 Komissio on näet tyytynyt esittämään, että kyse oli sisäisestä organisoimistoimenpiteestä, johon kaikilla unionin toimielimillä on oikeus. On kuitenkin huomautettava, että vaikka komissiolla on varainhoitoasetuksen 51 artiklan ja 59 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin komission on vedonnut niihin, nojalla valta organisoida sisäinen toimintansa taatakseen tehokkaimman mahdollisen toiminnan, sen itsesääntelyoikeutta kuitenkin rajaavat sille annetut tehtävät.
- 63 Tässä yhteydessä on lisäksi huomautettava, että lähtökohtaisesti sisäisillä toimenpiteillä on vaikutuksia vain hallinnon sisällä eikä niillä luoda mitään oikeuksia tai velvollisuuksia kolmansille (ks. edellä 57 kohdassa mainittu asia Ranska v. komissio, EU:T:2007:290, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja julkisasiamies Tesauron ratkaisuehdotus asiassa Ranska v. komissio, C-366/88, EU:C:1990:304, 22 kohta). Nyt käsiteltävässä asiassa on selvää, että päätöksellä 2008/969 on tarkoitus olla oikeusvaikutuksia ulospäin. Tältä osin merkityksellisiä viitteitä ovat se, että kyseessä olevien henkilöiden on seurattava ennakkovaroitusjärjestelmää ja johdettava tiettyjä seurauksia siihen tehdyistä kirjauksista, sekä päätöksen 2008/969 julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- 64 Lisäksi on todettava, että vaikka unionin lainsäätäjä on luonut oikeusperustan hankintamenettelyistä poissulkemiseen johtaville varoituksille, se ei ole pitänyt aiheellisena tehdä tätä muiden päätöksessä 2008/969 mainittujen varoitusten osalta. Toisin kuin W5-varoitukset, jotka perustuvat objektiivisiin ja jossain määrin toteennäytettyihin seikkoihin, W1a- tai W1b-varoitusten kirjaaminen on lisäksi seuraus OLAFin tutkimuksista, vaikka petoksia tai hallinnollisia virheitä koskevia havaintoja ei ole vielä tehty. Ei voida kiistää, että sitovia seurauksia voisi edelleen olla, kuten käsiteltävässä asiassa on osoitettu.
- 65 Perusoikeuksia, joihin kuuluu syyttömyysolettama, loukkaamatta ei sitä paitsi voida hyväksyä oikeusperiaatetta *qui potest majus potest et minus* (se, joka kykenee tekemään enemmän, voi tehdä myös vähemmän).
- 66 Euroopan unionin perusoikeuskirjan 48 artiklan 1 kohdassa (joka vastaa Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 2 ja 3 kappaletta) vahvistetulla syyttömyysolettamalla pyritään takaamaan jokaiselle oikeus siihen, että häntä ei nimetä rikokseen syylliseksi tai kohdella sellaisena ennen kuin tuomioistuin on todennut hänen syyllisyytensä.
- 67 Erona hankintamenettelyistä poissulkemiseen johtaviin varoituksiin (ks. edellä 43 ja 64 kohta) on kuitenkin kiistämätöntä, että W1a- ja W1b-varoitukset koskevat tilannetta, jossa tutkimukset ovat vielä menossa ja jossa tuomioistuin ei ole vielä todennut tällaista syyllisyyttä. Jos komissio pitää tarpeellisena ryhtyä varhaisessa vaiheessa ennalta ehkäiseviin toimiin, se näin ollen tarvitsee varsinkin juuri tästä syystä oikeusperustan, joka mahdollistaa tällaisen varoitusjärjestelmän perustamisen ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamisen, ja tällaisen järjestelmän on oltava sopusoinnussa puolustautumisoikeuksien, suhteellisuusperiaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen, joka edellyttää oikeussääntöjen olevan selkeitä, täsmällisiä ja vaikutuksiltaan ennakoitavia, erityisesti silloin, kun niillä voi olla epäedullisia seurauksia yksityishenkilöille ja yrityksille, kanssa.
- 68 Niinpä on todettava, että varainhoitoasetuksen 93 artiklassa tarkoitettulle hankintamenettelyistä poissulkemiseen johtavalle W5a-varoitukselle ja 94 artiklassa tarkoitettulle W1d-varoitukselle on olemassa oikeusperusta, joka on löydettävissä varainhoitoasetuksen 95 artiklasta. Samoin on mahdollista löytää oikeusperusta W5b-varoitukselle YUTP:n yhteydessä annetusta asetuksesta tai täytäntöönpanotoimesta. W1a- ja W1b-varoituksille ei ole kuitenkaan mahdollista osoittaa mitään oikeusperustaa, kuten ei myöskään muille varoituksille eli W1c- ja W2–W4-varoituksille sekä niiden seurauksille. Päätöksessä 2008/969 ei viitata mihinkään primaarioikeuden tai johdetun oikeuden

oikeussääntöön, jossa komissiolle annettaisiin nimenomaisesti toimivalta sellaisen tietokannan luomiseen, toteuttamiseen ja hallinnoimiseen, joka koskee sellaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, joiden epäillään merkitsevän riskiä unionin taloudellisille eduille. Tässä yhteydessä ei voida pitää riittävänä sitä, että päätöksessä 2008/969 viitataan yleisesti varainhoitoasetukseen mainitsematta kuitenkaan mitään tiettyä artiklaa.

- 69 Edellä 69 kohdassa esitettyä toteamusta ei voida saattaa kyseenalaiseksi sillä, että komissio on perusoikeuksista johtuvien vaatimusten noudattamiseksi paremmin sopeuttanut käytäntöään väliaikaisin toimenpitein siihen asti, kunnes päätöstä 2008/969 muodollisesti ”muutetaan” (ks. edellä 17 kohta), siten, että yksiköillä, joiden osalta on pyydetty kirjaamaan W1–W4-tason varoitus, on vastedes mahdollisuus ilmaista näkemyksensä eli esittää kirjalliset huomautuksensa ennen varoituksen kirjaamista.
- 70 Koska nimenomaista säännöstä, jolla komissio valtuutetaan tekemään tällainen päätös, ei ole, sen olisi pitänyt tällaisen toimen antamisen tarpeelliseksi tai hyödylliseksi katsoessaan noudattaa EY 279 artiklan mukaista menettelyä eli antaa Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle ehdotus tarvittavan oikeusperustan säätämisestä. Lisäksi komissio ilmoitti istunnossa antaneensa hieman aiemmin unionin lainsäätäjälle ehdotuksen varainhoitoasetuksen muuttamiseksi tällä tavalla.
- 71 Niinpä on todettava, että ilman oikeusperustaa, jossa komissio valtuutetaan tekemään päätös 2008/969, myös kyseisen päätöksen nojalla annetuilta riidanalaisilta toimilta puuttuu näin ollen oikeusperusta, joten ne on kumottava.

Toinen kanneperuste

- 72 Joka tapauksessa on niin, että vaikka komissiolla katsottaisiin olleen toimivalta tehdä päätös 2008/969, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että riidanalaiset toimet on kumottava toisen kanneperusteen perusteella.
- 73 Kantaja vetoaa kyseisellä kanneperusteella perusoikeuksien, kuten hyvän hallinnon periaatteen, etukäteen kuulluksi tulemista koskevan oikeuden, puolustautumisoikeuksien ja syyttömyysolettaman, loukkaamiseen. Se vetoaa myös perusteluvollisuuden laiminlyöntiin.
- 74 Tarkemmin sanottuna kantaja moittii sitä, ettei sille annettu mahdollisuutta esittää huomautuksiaan sille epäedullisista toimenpiteistä, joilla on sitovia vaikutuksia, koska komissio ei tiedottanut sille pätevästi ja kohtuullisessa ajassa päätöksen 2008/969 8 artiklan vastaisesti, millä loukataan oikeutta tulla etukäteen kuulluksi ja syyttömyysolettamaa.
- 75 Komissio kiistää väitetyn perusoikeuksien loukkaamisen. Lisäksi se katsoo, että kantaja tunsu hyvin perusteet, joiden vuoksi se kirjattiin ennakkovaroitusjärjestelmään, ja saattoi päätellä kaikista tosiseikoista ja sille toimitetuista asiakirjoista syyt, joiden vuoksi komissio oli katsonut, että sen kohdalla oli noudatettava tiettyä varovaisuutta.
- 76 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen missä tahansa menettelyssä, jota käydään tiettyä henkilöä vastaan ja joka voi päättyä tälle vastaiseen toimeen, on yhteisön oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jota on noudatettava, vaikka tästä menettelystä ei olisi annettu mitään määräyksiä (ks. tuomio 13.2.1979, Hoffmann-La Roche v. komissio, 85/76, Kok., EU:C:1979:36, 9 ja 11 kohta ja tuomio 1.10.2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware v. neuvosto, C-141/08 P, Kok., EU:C:2009:598, 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 77 On muistutettava myös siitä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan asianomaiselle vastaisen toimen perusteluvollisuuden, joka liittyy läheisesti puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen, tarkoituksena on yhtäältä antaa asianomaiselle riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko toimi asianmukainen vai onko siinä mahdollisesti sellainen virhe, jonka perusteella sen pätevyys voidaan riitauttaa unionin tuomioistuimissa, ja toisaalta antaa unionin tuomioistuimille mahdollisuus valvoa toimen laillisuutta (tuomio 2.10.2003, *Corus UK v. komissio*, C-199/99 P, Kok., EU:C:2003:531, 145 kohta; tuomio 28.6.2005, *Dansk Rørindustri ym. v. komissio*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, Kok., EU:C:2005:408, 462 kohta ja tuomio 29.9.2011, *Elf Aquitaine v. komissio*, C-521/09 P, Kok., EU:C:2011:620, 148 kohta).
- 78 EY 253 artiklassa edellytetty perusteluvollisuus on kuitenkin sopeutettava kyseessä olevan toimen luonteeseen ja asiayhteyteen, jossa se on annettu. Perusteluvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille toimi on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä toimen perustelujen riittävyden arvioinnissa on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (tuomio 2.4.1998, *Sytraval ja Brink's France v. komissio*, C-367/95 P, Kok., EU:C:1998:154, 63 kohta; edellä 78 kohdassa mainittu tuomio *Elf Aquitaine v. komissio*, EU:C:2011:620, 150 kohta ja tuomio 15.11.2012, *Al-Aqsa v. neuvosto ja Alankomaat v. Al-Aqsa*, C-539/10 P ja C-550/10 P, Kok., EU:C:2012:711, 139 ja 140 kohta).
- 79 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, ettei riidanalaisia toimia annettu kantajalle tiedoksi. Tämän vuoksi kantajalla ei ollut mahdollisuutta esittää huomautuksiaan niistä eikä se myöskään saanut tietoonsa perusteita kirjaamiselleen ennakkovaroitusjärjestelmään.
- 80 On totta, että päätöksen 2008/969 8 artiklan 1 kohdassa mainitaan, että kolmansille osapuolille, kuten ehdokkaille, tarjoajille, tavarantoimittajille, palvelujentarjoajille ja niiden alihankkijoille, ilmoitetaan tarjous- ja ehdotuspyynnöissä ja silloin, kun pyyntöä ei esitetä, ennen sopimuksen tekemistä tai avustuksen myöntämistä, että niitä koskevat tiedot saatetaan viedä ennakkovaroitusjärjestelmään, ja että jos kolmannet osapuolet ovat oikeushenkilöitä, nämä tiedot ilmoitetaan myös henkilöille, joilla on valtuudet edustaa kyseisiä oikeushenkilöitä tai tehdä päätöksiä niiden puolesta tai valvoa niitä. Tällainen toimivaltaisen valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän ilmoitus, jossa mainitaan, että tietoja voidaan kirjata ennakkovaroitusjärjestelmään, koskee pelkästään mahdollisuutta eikä merkitse velvollisuutta ilmoittaa kirjauksesta ennakkovaroitusjärjestelmään asianomaisille kolmansille silloin, kun kirjaus tehdään.
- 81 Päätöksen 2008/969 8 artiklan 2 kohdan mukaan ennakkovaroituksen kirjaamista pyytänyt yksikkö ilmoittaa kyseessä olevalle luonnolliselle henkilölle ja oikeushenkilölle sitä suoraan koskevien W5a-poissulkemisvaroitusten aktivointi-, päivitys- ja poistamispyynnöistä ja esittää pyyntöjen syyt. Tällaiseen velvollisuuteen ilmoittaa kyseessä olevalle henkilölle liittyä tämän mainitun päätöksen 14 artiklan 3 kohtaan perustuva oikeus esittää huomautuksensa poissulkemisvaroituksesta.
- 82 On huomautettava, että päätöksen 2008/969 8 artiklan 2 kohta ja 14 artiklan 3 kohta ovat ainoita säännöksiä, joissa mainitaan oikeus saada tietää ennakkovaroitusjärjestelmään kirjaamisesta. Tällaisesta oikeudesta etukäteisilmoitukseen ja huomautusten esittämiseen ei ole säädetty muiden varoitusten osalta.
- 83 Edellä 77 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeudet on kuitenkin turvattava aina, myös kyseessä olevaa menettelyä koskevan säännösten puuttuessa. Sama koskee myös perusteluvollisuutta.

- 84 Tässä yhteydessä on huomautettava, että se, että OLAF ilmoitti 6.2.2009 päivätyllä kirjeellä kantajalle aloitetuista tutkimuksista ja niiden aloittamisyyistä, ei yksin riitä eikä tarkoita sitä, ettei kantajalle olisi tarvinnut päätöksen 2008/969 soveltamisen yhteydessä ilmoittaa riidanalaisista toimista.
- 85 On totta, että tutkimukset voivat päätöksen 2008/969 mukaan olla peruste sille, että OLAF pyytää henkilön kirjaamista ennakkovaroitusjärjestelmään. Kyseinen päätöksen 10 artiklasta seuraa kuitenkin, että OLAF pyytää tällaisen W1a-varoituksen kirjaamista, jos sen tutkimusten perusteella on varhaisessa vaiheessa riittävä syy uskoa, että ennakkovaroitusjärjestelmään todennäköisesti kirjataan kolmansia osapuolia koskevat havainnot vakavasta hallinnollisesta virheestä tai petoksesta. Nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että kantajalle ilmoitettiin vasta 6.2.2009 siihen kohdistuvista tutkimuksista ja siitä, että tutkimusten yhteydessä oli tarkoitus suorittaa tarkastus paikalla 22.–26.2.2009 välisenä aikana. Niinpä komissio ei voi tukeutua pelkästään OLAFin kantajalle mainittujen tutkimusten yhteydessä antamiin tietoihin väittääkseen olennaisilta osin, että kantaja saattoi ”päättellä” olosuhteista ja kyseessä olevista asiakirjoista syyt sille, miksi siihen oli kohdistettu seurantatoimenpiteitä. Lisäksi on todettava, ettei myöskään unionin yleisen tuomioistuimen asiakirja-aineistosta ilmene, että OLAF olisi ilmoittanut kantajalle, että mainituista tutkimuksista saattoi myös seurata sen kirjaamista ennakkovaroitusjärjestelmään koskeva pyyntö.
- 86 On myös todettava, ettei kantajalle ilmoitettu ennakkovaroitusjärjestelmään kirjaamisesta ennen sen tapahtumista eikä sen jälkeen. Vaikka tavoitteena on unionin talousarvion suojaaminen varoitoimenpitein, tämä ei mitenkään oikeuta ilmoittamatta jättämistä. Kantaja sai tiedon kirjaamisestaan ennakkovaroitusjärjestelmään vain välillisesti, kun komissio keskeytti sopimuksentekomenettelyn ja vaati hanketta ”Advancing knowledge – intensive entrepreneurship and innovation for growth and social well-being in Europe” koskevaa lisäetta.
- 87 Vaikka katsottaisiin, että ennakkovaroitusjärjestelmä olisi kehitetty sisäiseksi työkaluksi, ennakkovaroitusjärjestelmään kirjaamisella on oikeudellisia seurauksia kyseessä olevalle kirjatulle henkilölle, mikä tarkoittaa, että puolustautumisoikeuksia, mukaan lukien perusteluvollisuus, on noudatettava.
- 88 Niinpä perustelujen puutteellisuutta ja puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskeva kanneperuste on hyväksyttävä ja riidanalaiset toimet myös tällä perusteella kumottava tarvitsematta vastata ensimmäiseen kanneperusteeseen ja lausua edellä 20 kohdassa mainitusta prosessinjohtotoimea koskevasta pyynnöstä.

Oikeudenkäyntikulut

- 89 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut viimeksi mainitun vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) päätökset, joilla pyydettiin Planet AE Anonymi Etaireia Parochis Symvouleftikon Ypiresionin kirjaamista ennakkovaroitusjärjestelmään, sekä Euroopan komission päätökset sitä koskevien W1a- ja W1b-varoitusten aktivoimisesta kumotaan.

2) Komissio tuomitaan oikeudenkäyntikuluihin.

Kancheva

Wetter

Bieliūnas

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä huhtikuuta 2015.

Allekirjoitukset